

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

This project is implemented through the CENTRAL EUROPE programme co-financed by ERDF.

PROJEKT RAILHUC - TISKOVÁ ZPRÁVA

Spojení Evropy! Projekt RAILHUC zajistil dohody směřující ke zlepšení železniční dopravy v regionu střední Evropy.

Středoevropský projekt “RAILHUC – Railway Hub Cities and TEN-T network” se zaměřuje na propojení center vysokorychlostní železniční dopravy s jejich zázemím a se železničními uzly regionálního a místního významu. Klíčem k úspěchu je zlepšení spolupráce politiků i odborníků v oblasti veřejné dopravy. Tento komunikační a kooperační proces umožnil navrhnout opatření ke zlepšení veřejné dopravy v deseti evropských železničních uzlových městech. Jednotlivá opatření byla navržena a připravována na základě analýzy překážek bránících lepšímu využití veřejné dopravy včetně stanovení žádoucího stavu.

Investice definované na základě navržených opatření jsou výsledkem jednání a dohod mezi rozhodujícími činiteli, finančními institucemi a dalšími zúčastněnými aktéry. Konečným cílem projektu “RAILHUC” bylo uzavření dohod, které jsou závazkem jednotlivých aktérů implementovat navržená opatření. V řadě případů nejsou dohody zcela závazné, přesto však deklarují souhlas s navrhovanými kroky a jsou základem pro další spolupráci. Realizace jednotlivých kroků pak pomůže vytvořit lepší dopravní síť na regionální a evropské úrovni.

Úvod

V celém regionu střední Evropy tvoří hlavní města společně s dalšími většími městy klíčové elementy nadnárodních dopravních řetězců. Tato uzlová města propojují místní, regionální a nadnárodní dopravní systémy. Během posledních dekád došlo k podstatné modernizaci vysokorychlostního spojení mezi jednotlivými centry v osách nových TEN-T koridorů. Tato spojení stále získávají podstatnou část evropských a národních dotací a představují regionální ekonomické osy. Na druhou stranu lze říci, že přípojné linky veřejné dopravy a zejména regionální železniční sítě byly přehlíženy, a to i přes jejich důležitost pro celkové fungování systému “hub and spokes”. Veřejná doprava tak postupně ztrácí na svoji atraktivnosti. Tato skutečnost oslabuje celkový systém ekonomiky a dopravy, a to zejména v regionech s velkou a ekonomicky živou spádovou oblastí.

Jedenáct partnerů ze sedmi zemí reagovalo na tuto alarmující situaci. Projekt “RAILHUC” (2011-2014) přispívá ke zlepšení návazné veřejné dopravy směřující do uzlových měst dálkové dopravy, a to na různých úrovních a pomocí celé řady nástrojů. Projekt je realizován v rámci Operačního programu Nadnárodní spolupráce - Central Europe a spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. V ohnisku zájmu projektu bylo zejména zlepšení propojení uzlových měst železniční dopravou. Některá opatření byla rovněž zaměřena i na ostatní druhy veřejné dopravy. Analýza překážek bránícím dosažení a plnému využití synergie integrovaných regionálních dopravních systémů ukázala specifické výzvy a slabiny v rámci jednotlivých regionů.

V závislosti na konkrétních podmínkách v jednotlivých regionech byly pro každý do projektu zapojený železniční uzel formulovány rozvojové příležitosti a prioritní opatření. Dále došlo k vytvoření plánů na odsouhlasení těchto opatření a uzavření dohod o implementaci navržených kroků. Jednotlivé dohody byly odlišného charakteru a závaznosti. Tyto dohody jsou hlavním cílem projektu a vytvářejí podmínky pro budoucí investice. Zároveň posilují vztahy mezi veřejnými a soukromými aktéry a mezi aktéry na místní a regionální úrovni.

Region Emilia-Romagna

Hlavním cílem implementace projektu je rozšíření spádové oblasti stanice Mediopadana poblíž města Reggio Emilia na vysokorychlostní trati.

Plánována jsou tato opatření:

- Zařízení Kiss and Ride (v blízkosti silničních komunikací)
- Expanze FER (regionální železniční linka): nové služby a nová spojení

Konečné výsledky projektu jsou reprezentovány následujícími ujednáními:

- Scénář budoucího rozvoje železniční stanice Mediopadana související s novou intermodální infrastrukturou a její rolí na národní a mezinárodní úrovni.
- Posílení (nové formy) spolupráce podporující dostupnost (skrze posílení napájecí funkce regionální železniční sítě), a skrze plné využívání služeb poskytovaných novou stanicí.
- Posouzení možného partnerství s dalšími zainteresovanými aktéry k určení potenciálních finančních prostředků pro rozvoj infrastrukturních opatření (funkce propojení železniční dopravy s místní dopravou po silnici).

Jižní Morava a brněnský železniční uzel

Hlavním cílem implementace projektu je modernizace dvou regionálních drah a vybudování železniční spojky.

Plánována jsou tato opatření:

- Definice priorit směřujících ke zlepšení regionálních tratí v Jihomoravském kraji
- Snížení nákladů na provoz veřejné dopravy
- Posílení role Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje
- Snížení dopravní zátěže na silnicích díky lepší nabídce železniční dopravy - vytvoření nových přímých spojení

V červnu 2014 bylo podepsáno Memorandum o podpoře modernizace, elektrizace a výstavby regionálních tratí. Toto memorandum zahrnuje:

- Zlepšení železniční dopravy pro obyvatele žijící v aglomeraci města Brna
- Možnost přímých vlakových spojů mezi Brnem a lokálními středisky
- Zkrácení cestovních časů
- Možnost zvýšení frekvence vlakových spojení

Středoněmecký metropolitní region

Hlavním cílem implementace projektu je zlepšení železničního spojení mezi hlavními městskými centry Středního Německa a zlepšení přístupu k vysokorychlostní dálkové železniční dopravě.

Plánovány jsou následující opatření rozdělené do čtyř modulů:

- Středoněmecký taktový jízdní řád (modul 1),
- Středoněmecká železniční síť (modul 2),
- Středoněmecký tarif (modul 4),
- Středoněmecká spolupráce (modul 4)

Byla podepsána dohoda: Usnesení výboru primátorů (únor 2014):

Členská města Středoněmeckého metropolitního regionu poskytnou potřebné lidské zdroje pro technické zpracování projektu a pro jeho projektové řízení. Finanční rozpočet bude zahrnovat zdroje na informační brožurky o projektu. Zástupci členských měst Středoněmeckého metropolitního regionu budou v dozorčích příslušných dopravních svazů a koordinátorů integrovaných dopravních systémů prosazovat poskytnutí finančního příspěvku na studii zavedení společného středoněmeckého tarifu a následnou implementaci tohoto integrovaného tarifního systému.

Kraj Vysočina

Hlavním cílem implementace projektu je zlepšení dostupnosti Kraje Vysočina veřejnou dopravou.

Plánována jsou následující opatření

- Organizace dopravy / zlepšení nabídky v oblasti dopravy.
- Investiční plán pro zlepšení infrastruktury (železnice, drážní vozidla, přestupní uzly, nabídka služeb. Investiční plán 81 mil. eur v střednědobé a dlouhodobé perspektivě).
- Harmonizace jízdních řádů, tarifní opatření
- Prostorové plánování.

Dohoda byla podepsána 24. června 2014 jako Memorandum o spolupráci v oblasti železniční dopravy v rámci územního obvodu Kraje Vysočina

Memorandum obsahuje tato prohlášení:

- Zlepšení železniční infrastruktury a zlepšení kvality poskytovaných přepravních služeb
- Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem dopravy, Krajem Vysočina, SŽDC a Českými drahami

Region Veneto

Hlavním cílem implementace projektu je podpora systému osobní železniční dopravy v regionu Veneto.

Plánována jsou následující opatření:

- Monitorování implementace nového systému regionálních metropolitních vlaků
- Zkrácení provozních intervalů mezi následnými vlaky mezi stanicemi Mestre a Santa Lucia
- Rozvojový plán letiště
- Rozšíření sítě vysokorychlostních železničních spojení

Uvedená opatření byla formulována v záměru smlouvy mezi vedením národní železniční společnosti (RFI), leteckou společností Venezia Marco Polo (SAVE) a vedením města Benátky. Obsahem záměru je:

- Udržování silné spolupráce za účelem dosažení cílů stanovených projektem RAILHUC .
- Podpora spolupráce / posílení komunikačních procesů mezi signatářskými subjekty a veřejností.
- Rozvoj společného plánovacího a návrhovacího procesu posilujícího společný zájem.
- Společné plánování a rozvoj návrhů a realizace nových železničních linek propojujících letiště s železniční sítí.

Železniční uzel Benátky

Hlavním cílem implementace projektu je schválení procesu přípravy plánu rozvoje území v okolí železniční stanice Mestre.

Plánovány jsou následující opatření:

- Rozsáhlé portfolio zásahů
- Nastavení regulačních schémat jednotlivých oblastí (např. pozemkové úpravy, výběr pozemků pro další plánování, návrh rozvržení jednotlivých ploch atd.)
- Zlepšení dopravní dostupnosti systému (např. redesign plochy, P&R, parkoviště pro jízdní kola...)

Usnesením Rady města byla odsouhlasena přestavba železniční stanice Mestre (podepsáno mezi městem Benátky a FS Sistemi Urbani (zástupce národního železničního holdingu). Usnesení obsahuje tato ustanovení:

- Oblast bývalé železniční stanice
- Oblast železniční stanice Mestre, před Piazzale Favretti
- Oblast vlastněná metropolí, Ferrovie dello Stato Group, která odpovídá zahradám Via Piave (včetně prostoru pro zařízení intermodální dopravy (parkování jízdních kol, Kiss and Ride), demolice existujících staveb, přerozdělení rozvoje stavebních kapacit pro nové hotely a nákupní střediska.

Železniční uzel Lublaň

Hlavním cílem implementace projektu je zlepšení služeb poskytovaných cestujícím a zvýšení kapacit pro rozvoj nákladní dopravy do roku 2030.

Plánována jsou následující opatření:

- Tivoli Arch (vytvoření železničního průtahu umožňující přímé vedení vlaků v trase Koper-Lublaň-Jesenice-Rakousko (Bavorsko))
- Integrovaný dopravní systém (jízdné a jízdní řády)
- Rekonstrukce uspořádání tratí (navýšení kapacity pro osobní vlaky)
- Zavedení intervalového jízdního řádu tam, kde je k tomu vhodná stávající infrastruktura (zlepšení úrovně poskytovaných služeb)
- Nové zastávky a lokality P&R v okolí Lublaně (nové stanice zvýší atraktivitu)
- Nové vedlejší tratě do Kranj, Kamnik a Grosuplje (umožní zavedení intervalových jízdních řádů)
- Konečné řešení dopravní infrastruktury Lublaňského železničního uzlu (dostatečná kapacita i po roce 2030)

Dohoda bude podepsána mezi městem Lublaň, slovinským Ministerstvem dopravy s podporou Slovinské železniční společnosti.

Železniční uzel Győr

Hlavním cílem implementace projektu je zejména harmonizace jízdních řádů, jízdného a informací pro cestující, a dále systém řízení dopravy pro nově plánovaný intermodální terminál.

Plánována jsou následující opatření:

- Krátkodobé: podpora rozhodujících orgánů při přípravě právního rámce k zajištění integrovaného dopravního systému.
- Střednědobé: instalace informačních tabulí pro cestující (v závislosti na dostupnosti zdrojů), harmonizace systému řízení dopravy (organizační a právní záležitosti).
- Dlouhodobé: nový intermodální přestupní terminál v Györu.

Memorandum o porozumění bylo schváleno v listopadu 2014 a podepsáno v prosinci 2014.

Železniční uzly Bratislava a Žilina

Hlavním cílem implementace projektu je zlepšení spolupráce mezi objednateli a provozovateli dopravy a rozvoj integrovaného dopravního systému mezi Bratislavou a Žilinou.

Plánovány jsou následující kroky:

- Zkrácení cestovních dob.
- Koordinace aktivit při podávání žádostí o projekty spolufinancované z prostředků EU.
- Vybudování integrovaného dopravního systému.
- Aspekty týkající se potřeb obyvatel, opatření příznivá k životnímu prostředí, požadavky a standardy bezpečnosti a kvality v dopravě

Memorandum bylo podepsáno v polovině prosince 2014 a bylo uzavřeno mezi samosprávou hlavního města Bratislavy, zástupci města Bratislavy, Bratislavským integrovaným dopravním systémem (BID), Ministerstvem dopravy, výstavby a regionálního rozvoje, samosprávou města Žiliny, Městskou radou Žiliny a Univerzitou v Žilině.

Závěr

Ve všech partnerských regionech a městech byla podepsána nebo je připravována dohoda, která povede ke zlepšení železniční i neželezniční infrastruktury v rámci uzlů sítě TEN-T. Výsledky projektu byly prezentovány všem zúčastněným stranám ze všech participujících zemí v Boloni na závěrečné konferenci projektu. Hlavní výsledky zjištěné jednotlivými partnery byly představeny zástupcům Evropské komise v Bruselu v prosinci 2014.

Jako velmi důležité téma byla zdůrazněna role vedlejších tratí a návazné veřejné dopravy včetně možnosti využití intermodálních spojení v železničních uzlech. Projekt RAILHUC je tak velmi dobrým příkladem investice z programu INTERREG. Evropské fondy mohou sloužit jako “alibi” (v pozitivním slova smyslu) k vytváření nebo posilování spolupráce mezi různými subjekty. Pro příští programové období EU je velmi důležité, aby existovala úzká provázanost financovaných záměrů mezi Evropským fondem pro regionální rozvoj – operačním programem meziregionální spolupráce a transevropskou dopravní sítí TEN-T!

Presentováno: 12. prosince 2014

Vytvořeno: KORDIS JMK ve spolupráci s ostatními partnery projektu, zvláště s German Association for Housing, Urban and Spatial Development.